

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Αθήνα, 20-12-2022

Αριθ. Πρωτ. : 123681 - 20-12-2022

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 10677
Τηλέφωνο : 210-3893572
Email : gen-sec@mindev.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην με αριθμό 1297/8-12-2022 Ερώτηση της ανεξάρτητης βουλευτού Αγγελικής Αδαμοπούλου με θέμα «Σημαντικά ευρήματα σχετικά με καταναλωτικές τάσεις σε κυλιόμενη έρευνα του Ι.Ε.Λ.Κ.Α.».

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 119524/09-12-2022 υπηρεσιακό σημείωμα της Υπηρεσίας Συντονισμού

Σε απάντηση της με αριθμό 1297/8-12-2022 Ερώτησης της ανεξάρτητης βουλευτού Αγγελικής Αδαμοπούλου με θέμα «Σημαντικά ευρήματα σχετικά με καταναλωτικές τάσεις σε κυλιόμενη έρευνα του Ι.Ε.Λ.Κ.Α.»., σας γνωρίζουμε ότι:

Σχετικά με το πρώτο ερώτημα, που αφορά στα ευρήματα της κυλιόμενης έρευνας του Ι.Ε.Λ.Κ.Α., σας γνωρίζουμε ότι η Κυβέρνηση επεξεργάζεται και λαμβάνει υπόψη της ένα μεγάλο εύρος δεδομένων που αφορούν στη λειτουργία της αγοράς και στην αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό η Κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε λήψη μέτρων, στο πλαίσιο μίας πολυδιάστατης πολιτικής αντιμετώπισης της ενεργειακής κρίσης που προκαλεί ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις στο σύνολο της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μεταξύ των ως άνω μέτρων συγκαταλέγονται: η αύξηση (δix) του κατώτατου μισθού, η διενέργεια της πρωτοβουλίας «το καλάθι του νοικοκυριού», η επιδότηση του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για επιχειρήσεις και καταναλωτές, η μείωση των συντελεστών άμεσης φορολογίας για τις επιχειρήσεις, η μείωση των εργοδοτικών εισφορών, η ολοσχερής κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης, η επιδότηση του κόστους προμήθειας πετρελαίου θέρμανσης, η επιδότηση του κόστους προμήθειας βενζίνης και πετρελαίου κίνησης, η επιδότηση του 10% του κόστους της προμήθειας τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης των πολιτών και η θέσπιση, για πρώτη φορά από το ελληνικό κράτος, διατάξεων για την καταπολέμηση της αθέμιτης κερδοφορίας εις βάρος των καταναλωτών.

Σχετικά με το δεύτερο ερώτημα που αφορά στη διερεύνηση των προθέσεων της Κυβέρνησης προκειμένου για τη μείωση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) στα είδη διατροφής, σας γνωρίζουμε ότι το μέτρο αυτό σε όσες περιπτώσεις εφαρμόστηκε στο παρελθόν είχε ελάχιστες

θετικές συνέπειες για τους καταναλωτές. Ειδικότερα, το μέτρο αυτό είναι ελάχιστα κατάλληλο για τη βελτίωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών ιδίως για τους ακόλουθους λόγους:

α) Ο Φ.Π.Α. είναι ένας φόρος που διασπείρεται στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής, μεταφοράς και πώλησης των τελικών προϊόντων στον καταναλωτή. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται ότι η ενδεχόμενη μείωσή του θα ευνοήσει πρωτίστως το σύνολο των επιχειρήσεων που εμπλέκονται στην παραγωγή, μεταφορά και πώληση του προϊόντος αφού αναμένεται να αξιοποιήσουν τη μείωση αυτή ως ένα μέσο της βελτίωσης της κερδοφορίας τους. Άλλωστε η τιμή ενός προϊόντος στην αγορά εξαρτάται πρωτίστως από τη ζήτηση που έχει, τα χαρακτηριστικά της ζήτησης (ελαστική/ανελαστική), την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και τις τιμές των ανταγωνιστικών προϊόντων. Στο μέτρο που οι ως άνω παράμετροι δεν διαφοροποιούνται οι παραγωγοί προϊόντων, οι μεταφορείς, οι μεσάζοντες, οι χονδρέμποροι και οι λιανέμποροι έχουν χαμηλό κίνητρο να μειώσουν τις τιμές τους και, συνεπώς, αναμένεται να αξιοποιήσουν τη μείωση του Φ.Π.Α. για να αυξήσουν το περιθώριο κέρδους τους. Ένα μόνο μικρό ποσοστό της μείωσης του Φ.Π.Α. αναμένεται να φτάσει στον τελικό καταναλωτή.

β) Ο Φ.Π.Α. είναι έμμεσος φόρος που σχετίζεται στενά με το επίπεδο (τον όγκο) της κατανάλωσης. Η μείωσή του συνεπώς θα ευνοούσε αναλογικά περισσότερο όσους αγοράζουν μεγαλύτερες ποσότητες προϊόντων διατροφής και κυρίως νοικοκυριά μεγαλύτερου εισοδήματος αλλά και επιχειρήσεις παρασκευής γευμάτων (καταστήματα εστίασης, catering κ.λπ.). Αντίθετα οι καταναλωτές με χαμηλότερα εισοδήματα θα ευνοούνταν πολύ λιγότερο από την εφαρμογή του μέτρου. Το γεγονός αυτό εξηγεί το λόγο για τον οποίο η ΓΣΕΒΕΕ διατυπώνει διαρκώς και με έμφαση το αίτημα περί μείωσης του Φ.Π.Α. στα είδη διατροφής ως «μαγική» και «άμεση» λύση για το ζήτημα της ακρίβειας.

γ) Το μέτρο αυτό έχει ήδη υιοθετηθεί και από λίγες μόνο χώρες στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο όπως η Λετονία, η Πολωνία και η Βόρεια Μακεδονία με ρυθμό πληθωρισμού 21,8%, 17,5% και 19,5% για τον Νοέμβριο του 2022, ενώ στην Ελλάδα κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ο ρυθμός του πληθωρισμού ήταν 8,5%. Προφανώς, λοιπόν, το μέτρο της μείωσης (ακόμα και μηδενισμού) του Φ.Π.Α. στα τρόφιμα αποδείχθηκε πλήρως αναποτελεσματικό στην πράξη.

δ) Η μείωση του Φ.Π.Α και των ειδικών φόρων κατανάλωσης αναφέρεται συχνά ως μία εύκολη «μαγική» λύση για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, ωστόσο δεν έχει εφαρμοστεί ποτέ ως μέτρο από καμία πολιτική δύναμη που έχει εμπλακεί στη διακυβέρνηση της χώρας και που επικαλείται το μέτρο αυτό, ακριβώς επειδή εκτός από αναποτελεσματικό στην πράξη είναι επιζήμιο για τη δημοσιονομική ισορροπία του κράτους.

ε) Η μείωση του Φ.Π.Α. στα είδη διατροφής θα στερούσε από το κράτος πόρους που σήμερα χρησιμοποιούνται για την επιδότηση του κόστους ενέργειας για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Συνεπώς, η εφαρμογή του μέτρου θα σήμαινε αντίστοιχη αύξηση των λογαριασμών ενέργειας για όλους.

Η μείωση του Φ.Π.Α. στα προϊόντα ενέργειας αναμένεται να έχει περίπου την ίδια επίδραση.

Για τους ως άνω λόγους η Κυβέρνηση έχει επιλέξει να μην εφαρμόσει το μέτρο της μείωσης του Φ.Π.Α. στα είδη διατροφής και στα προϊόντα ενέργειας και να αξιοποιήσει προσφορότερες μεθόδους για την απευθείας και αδιαμεσολάβητη ενίσχυση των καταναλωτών και ιδίως των πολιτών με χαμηλότερα εισοδήματα, όπως μέσω της επιδότησης των λογαριασμών ηλεκτρικού

ρεύματος των καταναλωτών, την πρόβλεψη ειδικών επιδομάτων για τους καταναλωτές με χαμηλότερες οικονομικές δυνατότητες αλλά και την εκκίνηση της πρωτοβουλίας «καλάθι του νοικοκυριού» προκειμένου οι καταναλωτές να προστατευθούν, στο μέτρο του εφικτού, από τις διαρκείς ανατιμήσεις που οφείλονται στην παράνομη και ανήθικη εισβολή των ρωσικών στρατευμάτων στην ανεξάρτητη Ουκρανία. Τα μέτρα αυτά έχουν ήδη κριθεί αποτελεσματικά στο πεδίο της καθημερινότητας και αναμένεται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται και στους επόμενους μήνες.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

Κ.Α.Α.
ΓΟΝΙΔΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εμπορίου
3. Γραφείο Διοικητή ΔΙΜΕΑ
4. Γραφείο Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή
5. Διεύθυνση Εμπορικής Επιχειρηματικότητας